

ТЕМИ ОТ МЕДИИТЕ

15.08.2016 г.

Асоциация на индустриалния капитал в България в медиите

Телевизия Блумбърг

✓ Има ли смисъл стратегическото инвестиране в инженери

Теодор Дечев, АИКБ; Любомир Димитров, ТУ София

Докато за хуманитарните, медицинските и военните специалности размерът на държавната субсидия е съответно 1, 6 и 10 единици, то за инженерните е едва 2,4. Това заяви заместник – ректорът по учебната дейност в ТУ София Любомир Димитров по Bloomberg TV Bulgaria. Заедно с Теодор Дечев от Асоциацията на индустриалния капитал в България (АИКБ) той говори за приоритета на инженерните специалности в българската икономика в "Клуб Инвестор" с водещ Ивайло Лаков. Съветът на ректорите настоява в писмо този коефициент за инженерните специалности да стане 5, допълни Димитров.

Според Дечев коренът на днешната непривлекателност на инженерните специалности сред студентите е наредба, въведена след 10 ноември 1989, според която директорите на всички държавни предприятия трябва да бъдат икономисти или прависти. Инженерите се превърнаха във втора ръка работници, добави той, подчертавайки, че въпреки приватизацията на българската икономика тази нагласа все още стои.

По думите на Димитров, нашият бизнес не може да осигури тези високи заплати за инженери, които има на Запад. Проблемът според него е, че в България все още не се произвеждат крайни изделия, а основно полуфабрикати. Печалбата е в крайното изделие - който сглобява автомобила и го продава там е печалбата, каза Димитров.

Изходът от този омагьосан кръг на демографска криза и производителност на икономиката е да се инвестира приоритетно в инженерното образование. На въпрос с какво инженерите са по-важни от лекарите той отговори, че "те ни лекуват, но не създават прибавена стойност". Парите идват от нас, инженерите създават БВП, от която цялата държава се храни, заяви той.

Попремина модата на услугите в Европа, каза Дечев, подчертавайки, че реиндустриализацията е новият тренд. Хората започнаха да си дават сметка, че изнасянето на цялата индустрия в чужбина не е било най-доброто възможно нещо, което можеше да се случи, допълни той.

И въпреки всичко, интересът към инженерството се възражда, каза Димитров, посочвайки, че в ТУ тази година за първи път са успели да запълнят веднага държавната поръчка. Хората започнаха да си дават сметка, че само с хуманитарна специалност трудно ще могат да живеят комфортен живот, добави той.

Повече информация и видеозапис на разговора вижте [ТУК](#).

Важни обществено-икономически и политически теми

Информационен портал за неправителствените организации

✓ Из българското законодателство през изминалата седмица (8 август – 12 август 2016 г.)

Настоящият мониторинг е резултат от обзорен преглед върху ключовите законодателни промени, предложени и случили се през изминалата седмица. Разглежданите нормативни актове пряко или косвено засягат състоянието и развитието на гражданския сектор. Изследването на правната рамка обхваща информацията, публикувана в сайтовете на основните държавни институции и органи, както и специализираните сайтове за обществени консултации. Мониторингът не претендира за пълна изчерпателност на информацията, а цели отразяването на най-важните акценти на законодателно ниво.

Акценти в законодателните изменения през изминалата седмица 8 август – 12 август 2016 г.:

I. В Държавен вестник, бр. 62 от 09.08.2016 бяха обнародвани следните актове:

- Закон за изменение и допълнение на Закона за съдебната власт – Приетите изменения предвиждат всеки съдия, прокурор и следовател, членовете на Висшия съдебен съвет /ВСС/, главният инспектор и инспекторите от Инспектората към ВСС в едномесечен срок от встъпване в длъжност трябва да подават пред съответната колегия на ВСС декларация за всички свои дейности и членства в организации, включително тайни и/или неформални организации и общества, юридически лица с нестопанска цел и в граждански дружества или обединения. Колегиите на ВСС ще водят централен

публичен регистър на декларациите. Наред с това, съдии, прокурори и следователи ще подават декларация от две части за имущество и интереси пред Инспектората към Висшия съдебен съвет. Магистратите ще подават и декларация за промяна в декларираните обстоятелства в заявлението за имущество и интереси.

Предвидена е възможност при изслушването на председателя на ВКС от ВСС във връзка с обобщения годишен доклад за прилагането на закона и за дейността на съдилищата (без административните), членовете на съвета да могат да поставят и писмени въпроси, постъпили от граждани, институции и НПО-та за доклада, на които председателя на ВКС да отговаря. По същия начин, при обсъждането на доклада в Народното събрание, народните представители ще могат да поставят писмени въпроси, постъпили от граждани, институции и неправителствени организации. Същите възможности са предвидени и за изслушванията на докладите на председателя на ВАС и на главния прокурор.

С измененията в Закона за съдебната власт се приема и процедура за определяне на съдебни заседатели. В срок от пет месеца преди изтичането на мандата на съдебните заседатели общинските съвети, които се намират в съдебния район на съответния съд, ще обявяват в един местен ежедневник, в електронните медии, на интернет страниците на съответните общини и общински съвети, откриването на процедура за определяне на съдебни заседатели и правилата за провеждането ѝ.

- Постановление № 196 от 3 август 2016 г. за изменение и допълнение на Правилника за прилагане на Закона за насърчаване на заетостта, приет с Постановление № 131 на Министерския съвет от 2003 г. – С Постановлението се въвеждат изменения в Правилника, с които се разписват условията и редът за предоставяне на средства по реда на Закона за насърчаване на заетостта под формата на схеми за минимална и държавна помощ. Предприятие (бенефициент) по смисъла на тази уредба е всеки субект, упражняващ икономическа дейност, независимо от правния му статут и начина, по който се финансира, както и без оглед местоположението на седалището и мястото на установяване.

II. На заседание на Министерски съвет от 10 август 2016 г. (сряда) бяха одобрени следните актове:

Актуализация за 2016 г. на Националната програма за реформи на Република България в изпълнение на Стратегия "Европа 2020" - Министерски съвет прие доклад с нови и актуализирани мерки, изготвени в отговор на препоръките на Съвета на Европейския съюз от 2016 г. относно Националната програма за реформи на България за 2016 г. и съдържаща становище на Съвета относно Конвергентната програма на България (2016-2019 г.). Препоръките към България са в областите с макроикономически дисбаланси – фискална политика, банков сектор, небанков финансов сектор, активни политики на пазара на труда и регулаторна рамка по несъстоятелността. Нов момент е включването на препоръки в областта на обществените поръчки за засилване капацитета на възлагащите органи и на Агенцията за обществени поръчки, както и за подобряване на процедурите и контрола върху провеждането им. Заради това в отчетената таблица са включени три нови мерки от компетентност на Агенцията, актуализирана е и една мярка в областта на активните политики на пазара на труда.

- Допълнение на списъка конкретни мерки към Плана за действие "Предприемачество 2020 – България" – В Плана се включва нова мярка – "Национална мрежа от местни центрове и инкубатори за бизнес развитие" към областта "Създаване на благоприятна среда за растеж и развитие на предприятията". Мрежата от бизнес центрове ще се състои от организации, които подпомагат предприемачеството и предоставят широк набор от информационни и консултантски услуги за стартиращи и съществуващи фирми, работещи на проектен принцип в консорциум. Водеща организация и координатор на мрежата ще бъде Министерството на икономиката чрез Изпълнителната агенция за насърчаване на малките и средни предприятия. Предвидени са още обучения, бизнес планиране, информация за достъп до капитал, за достъп до обществени поръчки, за оперативните програми, изпълнявани у нас през настоящия период, съфинансирани от европейските структурни и инвестиционни фондове, за участия в търговски мисии и изложения и др.

Периодът на реализация на мярката "Национална мрежа от местни центрове и инкубатори за бизнес развитие" ще бъде през 2017-2020 г. и ще бъде изцяло финансирана от няколко оперативни програми.

III. Министерство на труда и социалната политика публикува:

- Проект на Решение на МС за изменение и допълнение на Националния план за действие по заетостта през 2016 г – МТСП предлага на Министерски съвет за приеме решение за изменение и допълнение на Националния план за действие по заетостта през тази година. В предложението е определен размерът на средствата за финансиране на регионални програми за заетост за всяка област. Размерът на средствата е изчислен въз основа на критериите средномесечно равнище на безработица и средномесечния брой на регистрираните безработни в областта за 2015 година, както и по методика утвърдена от министъра на труда и социалната политика. Наред с това се определя и целевата група за предоставяне на средства за подкрепена заетост по чл. 43а от Закона за насърчаване на заетостта, като ще се предоставят средства само за безработни лица с трайни увреждания.

Предложения и становища могат да бъдат изпращани до 26.08.2016г. до Елка Милева, държавен експерт в отдел "Свободно движение на работници, миграция и интеграция", дирекция "Политика на пазара на труда и трудова мобилност", на ел. поща: emileva@mlsp.government.bg

Капитал

✓ Новите работни места поддържат растежа на икономиката на 3%

Българската икономика е нараснала с още 3% през второто тримесечие. Това показват експресните данни на Националния статистически институт (НСИ) за годишния растеж на брутния вътрешен продукт (БВП). На тримесечна база увеличението е 0.7%, като и двете числа са едни от най-високите в Европейския съюз. Подобен темп на растеж икономиката запазва вече пето поредно тримесечие. Разликата е, че през миналата година той беше движан от износа и държавните разходи, докато през последните две тримесечия растежът се поддържа от потреблението.

Постигнатото ниво на БВП надвишава значително прогнозите на международните институции, които в голямата си степен очакват покачване за цялата година около 2%. Приблизително толкова е официалната прогноза и на Министерството на финансите, но министър Владислав Горанов вече няколко пъти публично е заявявал, че има предпоставки за по-висок от планирания растеж.

Какво движи растежа

Както и през първото тримесечие, така и сега растежът се движи основно от крайното потребление, подкрепено от добрата събираемост на косвените данъци. Сравнително по-ниските цени на горивата продължават да оказват положително влияние върху поведението на потребителите. Най-голям принос обаче оказва подобряването на пазара на труда. Данните на НСИ показваха, че през първото полугодие на тази година работните места са с около 45 хил. повече спрямо същия период на миналата година. И това е статистиката само за наетите на трудов и служебен договор.

"Част от ръста на потреблението трябва да го отдадем на новите работни места. Защото не виждам голямо потребление заради кредитирането", смята Лъчезар Богданов, управляващ съдружник в "Индъстри уоч". А работните места според него се създават благодарение на инвестициите в някои ключови сектори на икономиката – IT, аутсорсинг, автомобилни части. "Потреблението само по себе си не е двигател. То е следствие на доброто развитие в други части на икономиката", казва той и прави връзка с ръста на индустриалното производство, търговията, които създават нови работни места, а хората имат все повече средства, които да харчат.

Данните за промишленото производство показваха, че през юни произведената продукция на предприятията е нараснала с 3.9% на годишна база. Основно този ръст се дължи на преработващата промишленост и отчасти на производството и разпределението на електрическа и топлинна енергия. Търговията на дребно – друг важен отрасъл в икономиката, също отчита стабилен растеж, който се движи основно от хранителната, текстилната и фармацевтичната индустрия.

Всичко това обаче няма как да се случи, без производителите да имат пазари. А големият и разширяващ се пазар е само навън. През първото полугодие статистиката отчете спад на стойността на износа с 3.2% на годишна база. Той обаче се дължи основно на по-ниските цени на горивата, суровините и металите, търгувани на международните борси. Като количество общият износ на стоки нараства с 5% на годишна база.

Като компонент на БВП износът има отрицателен принос, т.е. през второто тримесечие той отнема 0.2 процентни пункта от растежа. Причината е, че през второто тримесечие на 2016 г. той нараства с 2%, докато вносът – с 2.2%. Като компонент на БВП износът включва и стойността на изнесените услуги, а не само на стоките.

Слаби инвестиции

Лошите новини през това тримесечие идват по линия на инвестициите. За второ тримесечие те потъват, а освен това спадът се задълбочава – 4.5%. Според Десислава Николова това може да се обясни най-вече с по-ниското усвояване на евросредства тази година след ударното разплащане миналата заради последната възможност за усвояване на средства от предишния програмен период. В свой анализ тя посочва, че данните са очаквани, но и притеснителни.

Първото полугодие на тази година показва нагледно, че без участието на държавата и без никакви големи еднократни проекти инвестициите трудно ще започнат да растат бързо. Според Лъчезар Богданов проблемът не е толкова липсата на интерес от чуждестранните инвеститори към България, а липсата на капацитет да усвоим тези инвестиции. "Статистиката вече втора година отчита ръст на заетостта, като за този период са създадени над 100 хил. нови работни места. Ние обаче сме на ръба да свършат качествените хора", смята икономистът. Според него работодателите ще бъдат изправени пред все по-големи проблеми в тази посока и ще трябва да се задоволяват с все по-ниско качество на работната ръка.

Какво да очакваме

"Като цяло до момента икономиката на страната се представя добре и в унисон с очакванията. Растежът през първата половина на годината дори леко надхвърля прогнозите, което пък предоставя буфер за евентуално забавяне през втората половина на годината при възможно задълбочаване на външните шокове", пише Десислава Николова в свой анализ. Според нея за цялата 2016 г. ръстът на БВП ще е от порядъка на 2.7-2.8%, което е съвсем малко под миналогодишното ниво.

Основните рискове пред България продължават да са външни. Военните конфликти в Сирия и Украйна са основен риск – както пряк, така и косвен. "Тези конфликти могат да дръпнат назад основните ни търговски партньори, което неминуемо ще се отрази и върху нас", смята Богданов.

Извън войните негативен ефект за България могат да окажат икономическите проблеми на основни търговски партньори за България като Китай, Турция, петролните държави и бързо развиващите се пазари. "За да се разширява нашият износ, трябва да се разширява капацитетът. А това разширение е свързано с бързо растящите пазари. Ако те започнат да се свиват, това ще е проблем за нас", смята икономистът.

Инфлация през юли

Стоките и услугите са поскъпнали през юли с 1% спрямо предишния месец. В сравнение с юли 2015 г. цените обаче са по-ниски с 0.2%, дефлацията се запазва и от началото на годината е също 0.2%, показват данните на НСИ. Инфлацията се дължи най-вече на поскъпването при стоките и услугите в сектора на развлечението и културата – с 6.3%, следвани от транспорта – с 1.8%, на храните и безалкохолните напитки с 1.7% и на цените в ресторантите и хотелите с 1.2%. Най-много през месеца поевтиняват облеклото и обувките – с 2.2%.

✓ Масово закриват и сливат паралелки в училища у нас

Причините - липсата на деца и занижен интерес към определени специалности

Липсата на интерес към определени специалности и малкото деца, явили се на изпитите са две причини масово да бъдат закриване или сливане на паралелки в български училища в страната.

След трите етапа на класиране в профилираните и в професионалните училища в Шумен са се записали 506 ученици при 702 свободни места в общо 27 паралелки. Сигурно е, че три паралелки вече са нулирани. Те са по "Кетъринг" в Гимназията по облекло и хранене, чуждоезиковият клас в "Никола Вапцаров", както и една от двете паралелки в СОУ "Панайот Волон", съобщават novinite.bg.

Вече е сигурно че наесен ще бъдат закрити осем класа в Благоевградско.

"Става дума за СОУ "Неофит Рилски" в Банско, ПМГ "Яне Сандански" в Гоце Делчев, 5 СОУ "Г. Измирлиев" в Благоевград, 7 СОУ "К. Шапкарев" в Благоевград, ПГИТ "Асен Златарев" в Петрич, ПТГ в Сандански, СОУ "Св. св. Кирил и Методий" в Симитли и СОУ "Братя Каназирев" в Разлог", каза пред "Труд" началникът на регионалното управление на образованието Ивайло Златанов.

Седем закрити и три слети паралелки има в училищата от Великотърновска област. Затворени и преобразувани класове има в учебни заведения в Горна Оряховица, Лясковец, Свищов и Велико Търново.

Пет паралелки спират дейност в училищата в Търговищко. След VIII клас от утвърдени 21 паралелки с професионална насоченост няма желаещи за две в гимназии в Търговище. Пропада и една профилирана гимназия в Омуртаг.

Закрити паралелки във Варна и в региона има, но те са предимно в професионалните гимназии и за специалности, към които е нямало интерес, показва справка на регионалното управление на образованието. По същата причина в три средни общообразователни училища - във Ветрино, Аксаково и Провадия, няма да има професионални гимназиални класове по агроecология, търговия и предприемачество.

Осем училища в Пловдивска област ще трябва да закрият класове. Дори модерната специалност "Контрол и качество на храните" в Професионалната гимназия по хранителна техника и технологии в Пловдив не успяла да привлече интереса на достатъчен брой осмокласници.

[Actualno.com](#)

✓ Стартира проект за насърчаване на селскостопанското предприемачество

Създаването на бизнес-инкубатори в трансграничната зона между България и Гърция предвижда проект за насърчаване на селскостопанското предприемачество и свързаните с него сектори. На земеделските производители ще бъде предоставяна информация и консултации в сферата на техниката, маркетинга и др., пише Агрозона. Проектът бе обсъден от областните управители на Кърджали и Смолян – Илия Илиев и Недялко Славов и заместник областният управител на Хасково Валентин Ангелов. На срещата присъства и доц. д.р Светла Янчева, заместник-ректор на Аграрния университет в Пловдив, с който администрациите ще си партнират при реализация на проекта. Неговото работно заглавие е "Агрогенезис", а целта – да се стимулират устойчиви бизнес-инициативи в земеделието чрез подкрепа на стартиращи и вече съществуващи предприятия от бранша. Крайната цел на проекта е да помогне на фермерите да предлагат продукти с уникална местна търговска марка и да намали отрицателното влияние върху околната среда на използваните огромни количества гориво за транспорт на храни от големите снабдителни вериги.

[Експерт БГ](#)

✓ Най-голяма е безработицата сред хората със средно образование

Над 265 600 са безработните в България през второто тримесечие на годината. В сравнение със същия период на 2015 г. броят им намалява с около 65 000, а коефициентът на безработица пада с 1,9%. Това показват данни на НСИ.

Продължава тенденцията повече мъже да са незаети (155 700 души). От всички безработни 12,9% са с висше образование, 48,9% - със средно, и 38,2% - с основно и по-ниско образование.

Продължително безработни (от една или повече години) са 161 100 души или 60.6% от всички безработни лица. На годишна база броят им намалява с 1,3 на сто. От общия брой на незаетите близо 40 000 души (14.3%) търсят първа работа. 30,6% от населението на възраст между 15 - 64 години е икономически неактивно. 11,1% от него са обезкуражени лица - такива, които дори не търсят работа. В сравнение с второто тримесечие на 2015 г. те намаляват с близо 7000 души.

Общият брой на заетите лица над 15 г. е 3 033 400 души. Броят се увеличава със скромните 0,8% на годишна база. 63,2% от заетите работят в сектора на услугите, в индустрията работят 29,5 на сто, а в селското, горското и рибното стопанство - 7,4 на сто.

От всички заети 3,6% (109 000 души) са работодатели, 7,7% - самостоятелно заети (без наети лица), 88% - наети лица, и 0,7% - неплатени семейни работници. От наетите лица повече са тези, които работят в частния сектор - 74,6 на сто. 4,5% от всички наети пък са на временна работа.

Коефициентът на заетост за населението на възраст 20 - 64 навършени години е 68%, съответно 71,3% за мъжете и 64,6% за жените. Спрямо второто тримесечие на 2015 г. този коефициент се увеличава с 1.4 процентни пункта, като увеличението при мъжете е с 1.5 процентни пункта, а при жените - с 1.2 процентни пункта.

✓ Глад за студенти в университетите

Масово университетите у нас търсят студенти за незапълнените си места, показва проверка на ДУМА. Те продължават кампаниите си до средата на септември, за да привлекат младежи към празните си специалности. Тенденцията е от няколко години, тъй като завършващите средно образование са повече от местата за висше.

В София например Университетът по архитектура, строителство и геодезия не е успял да събере необходимите студенти на редовните класирания и приема документи до 9 септември във всички специалности от професионално направление "Архитектура, строителство и геодезия" с изключение на архитектура.

За да привлече студенти пък, Химико-технологичния и металургичен университет в София е обявил ден на отворените врати утре.

Лесотехническият университет в София също рекламира незаети места в специалностите ландшафтна архитектура, технология на дървесината, растителна защита, агрономство, екология и опазване на околната среда, стопанско управление. Допълнителен прием по документи за специалностите от задочна и редовна форма на обучение прави и Минно-геоложкия университет. От вуза обаче не са посочили колко места и за кои специалности са свободни.

До 16 септември приемат документи в Техническият университет в София за дисциплини като електротехника, топлоенергетика, машиностроене, инженерна логистика, инженерна физика.

Извън София университети също изпитват глад за студенти. Пловдивският университет търси младежи за цели 68 специалности, като документи се приемат вече една седмица. Свободните места са както в редовна и задочна форма, така и за платено обучение. Незаети бройки има за специалности като стопанско управление, публична администрация, макроикономика, маркетинг, счетоводство, политология, във филологиите, за много дисциплини от физическия и от химическия факултет.

Прием на документи за свободни места за 49 специалности редовна форма по държавна поръчка има и в Шуменския университет. Студенти се очакват за дисциплини като журналистика, връзки с обществеността, педагогика, бизнес математика, компютърна информатика, инженерна логистика, системи за сигурност и други.

Великотърновският университет "Св. св. Кирил и Методий" съобщава, че записва студенти, държавна поръчка, независимо дали са кандидатствали в университета, или не. Признават се оценки от държавните зрелостни изпити, както и оценки от кандидатстудентските изпити, положени в Софийския университет. Записванията стават веднага и продължават до изчерпване на свободните места. Свободни места има в 29 специалности като финанси, публична администрация, информатика, компютърни науки, педагогика, археология, история, география, във филологическите.

От Стопанската академия в Свищов са обявили график за допълнителен прием за свободните места през август и септември, като резултатите от последното класиране ще станат ясни на 12 септември.

С бележка от изпит, положен в други университети, може да се кандидатства в Тракийския университет в Стара Загора. Вузът е обявил допълнителен прием за близо 180 места в Аграрния, Медицинския и Педагогическия факултет.

Техническият университет в Габрово набира 35 младежи за специалностите електроника, електроенергетика и електрообзавеждане, комуникационна техника и технологии, техника и технологии за опазване на околната среда, компютърни технологии в машиностроенето, индустриален мениджмънт и др.

Допълнителен прием обявяват и някои от по-специализираните вузове като Националния военен университет. Той търси курсанти за индустриален мениджмънт, комуникационна техника, компютърни системи, електронни системи за охрана и наблюдение. Свободни места има и във Висшето военно-морско училище за специалностите мениджмънт на водния транспорт, корабоводене, експлоатация на флота и пристанищата, информационни и комуникационни технологии в морската индустрия, както и за корабни машини и механизми, електрообзавеждане на кораба и корабоплаване. Допълнителен прием има и в Националната музикална академия, като документи се подават на 7-9 септември, а изпитите ще са на 12 и 13 септември.

Аграрният университет в Пловдив, Висшето транспортно училище в София, Русенският университет също още търсят студенти.

[Дарик радио](#)

✓ Как се става социален предприемач?

Първата по рода си академия за социални предприемачи у нас ще се проведе през октомври в София

Макар и вече добре познато по света, социалното предприемачество прохожда в България през последните години. В основата си обаче то е отговор на въпроса можем ли да превърнем една социална идея в устойчив бизнес, който да генерира приходи дългосрочно.

Първата по рода си академия за социални предприемачи, организирана от фондация "Промяната" и The Business Institute, цели създаването на ново поколение предприемачи, които да получат знанията и практическите умения за постигане на значима социална промяна и изграждането на устойчиви бизнес модел. Академията ще се проведе в София в рамките на три седмици през месец октомври 2016 г.

Един от първите гост-говорители в академията е Христо Христов, изпълнителният директор на най-голямата дигитална медийна компания в България - "Нетинфо". Той ще сподели своя опит и съвети как участниците да бъдат успешни в стартирането и развитието на собствените проекти. Друг гост-лектор в Академията за социални предприемачи ще бъде Красимира Величкова - директор на "Български дарителски форум", най-голямото сдружение на дарителски организации в страната, включващо над 40 фондации и корпоративни дарители. Академията ще започне с обучения, които ще помогнат

на участниците в нея да разберат в дълбочина и изследват социалния проблем, който ги вълнува. Ще им даде инструменти, с които да анализират и структурират подходящи решения. Социалните предприемачи трябва да имат приключенски дух и силна страст да се борят за по-добро общество. В същото време те трябва да притежават и развиват непрекъснато комплексни умения и знания, за да бъдат успешни - да решават ефективно проблеми, да намират подкрепа, да управляват хора, идеи, процеси и финанси.

Академията за социални предприемачи ще се проведе в три поредни седмици на октомври - четвъртък вечер, петък и събота - между 06.10. и 22.10. Таксата за участие в Академията е 480 лв. За двадесет и петимата най-добри кандидати ще бъде осигурена 75% стипендия с финансовата подкрепа на Нова Броудкастинг Груп и Министерство на труда и социалната политика.

Можете да намерите повече информация и да кандидатствате до 25 август на адрес: www.se-academy.bg

Vesti.bg

✓ Цветелина Тенева: Ключово е да виждаш в проблемите възможности

Експертът в областта на иновативните бизнес модели за наблюденията си върху социалното предприемачество и защо си струва да се занимаваме с него

Цветелина Тенева е един от главните организатори и обучители на Академия за социални предприемачи. Основател и старши фасилитатор в The Business Institute и Магистърската програма по иновации, предприемачество и финанси – съвместен продукт на Института и ВУЗФ – университет по финанси, бизнес и предприемачество. Експерт в областта на иновативните бизнес модели и оценка на потенциала и развитие на идеи за нови продукти. Маркетинг експерт като образование и основна професионална област, надградена в областите бизнес моделиране, пазарни стратегии, продуктово развитие и иновации.

Цвети разказва за своите наблюдения върху социалното предприемачество и защо си струва да се занимаваме с него, за препятствията, които предприемачите преодоляват по пътя си и за своя личен опит.

- След старт-ъп вълната от последните години у нас и по света, социалното предприемачество се очертава като новата актуална тенденция. Какъв е потенциалът за неговото развитие в България?

- Социалното предприемачество, по мое мнение, все още формира своето "лице" и обхват, дори в глобален мащаб. От една страна е потребността на неправителствения сектор да разнообрази източниците си на приходи, за да адресира по-добре своите каузи. От друга, светът на бизнеса се приближава до социалните проблеми и вижда в тях възможности за своето развитие. В България често се смята, че ако работиш за кауза, трябва да се "оправяш" с малко пари, едва ли не на мускули. Така мащабни и устойчиви резултати не се постигат.

В свой TED Talk през 2013 Майкъл Портър от Harvard Business School – един от "бащите" на стратегическото бизнес управление отправи призив: "Нека бизнесът решава социални проблеми". С това зададе изцяло нова парадигма - организации, които едновременно решават социални проблеми и генерират приходи (революционно) дори печалба от тази дейност.

Като човек от бизнес, дълбоко вярвам, че това е есенцията и бъдещето на социалното предприемачество.

Днес, макар да има пионерски примери, сме все още далеч от тази визия. В България има удачна комбинация от положителни фактори. Нивото на образование и способности на населението е добро. В социален аспект има области с нужда от подобрения. От трета страна и тук вече има ангажираност към социални проблеми, участие в решаването им и доброволческа дейност извън основната работа.

- Какъв интересен пример за социално предприемачество би споделила?

- Мой любим пример е Dr. Consulta в Бразилия - медицински център за хората от гетото. Медицинска услуга, която е бърза, качествена и на платима цена за тази социална група. Ако питате къде "излиза сметката" и как се финансира, отговорът е "не всичко е пари, трябва и акъл".

Основателите са учили в престижни университети в САЩ и Европа, имат успешен бизнес опит зад гърба си. Те инвестират в изключително умна оптимизация на стандартните процеси в един медицински център. Използват lean management подходи и увеличават значимо броя на прегледите за единица време, които прави един лекар – без компромис с качеството.

В България средата се развива бързо. Всяка година в конкурса за социални предприемачи ПРОМЯНАТА влизат все по-интересни и стойностни идеи и проекти. Миналогодишните победители - фондация "Заслушай се" - работят за осигуряване на равен достъп за хората с увреден слух в България чрез информационните технологии. Те се развиват бързо и печелят подкрепа. Платформата им за равен достъп на хората с увреден слух вече е в пилотна фаза.

Друг интересен пример е Социалната чайна във Варна - алтернативно социално пространство, където младите хора с ограничен достъп до пазара на труда получават своята първа работа. Нейните създателки Мая и Стояна се сблъскват с различни препятствия, за да открият и развиват чайната и успяват да ги преодолеят.

- По какво си прилича и по какво се различава социалното предприемачество от другите start up проекти? Кои са качествата, които трябва да притежава един социален предприемач и какво би посъветвала хората, които имат интерес за развитие в тази сфера?

- Предприемачеството, в класически си вид, е едновременно привлекателно и предизвикателно начинание. Ключова е нагласата да виждаш в проблемите възможности, както и да започваш с цел, а ресурсите за нея да привличаш в хода на нейното постигане.

При социалния предприемач всичко това е също толкова нужно. Има и още! Социална чувствителност, способност за разбиране на спецификите на отделните проблеми.

Хората, които имат интерес в тази област, според мен, преди всичко трябва да са сигурни, че разбират в дълбочина обхвата на социалното предприемачество и практическия начин, по който то работи. След това, да са наясно какво представлява животът на предприемача и в частност – на социалния предприемач. Което е свързано с наблюдение и общуване на хора в тази област и досега с техните професионални, а и лични истории.

И ако са убедени в мотивацията си, да изградят необходимите комплексни знания и умения у себе си и екипите си - да решават ефективно проблеми, да намират подкрепа, да управляват хора, идеи, процеси и финанси. Не на последно място – да бъдат с нагласата, че стартирането е приключение, няма план, който да се случи реално, гъвкавостта е въпрос на оцеляване, а способността да се само-мотивиращ – ежедневна мантра.

Стоян Лилков, един от гост-говорителите в Магистърската програма по иновации, предприемачество и финанси, описва денят на предприемача така:

Сутрин – става бодър и мотивиран, с вяра в успеха

По обед – енергията вече е около нулата

Вечер – приключва деня с равносметка, че отрицателните отговори и резултати надвишават положителните

А на следващата сутрин – отново се събужда с мотивация и вяра в успеха.

- Кои бяха основните предизвикателства, които трябваше да преодолееш, за да се утвърди Business Institute като успешна организация?

- Започнахме The Business Institute в околната криза 2009-2010 година, когато бюджетите за обучения във фирмите практически липсваха. Причините да сме тук и да се развиваме са много, но все пак: най-важното – нях към свободни пазарни ниши, висока добавена стойност за клиентите, фокус върху оразличаването. Историята на Стоян за дневния цикъл на предприемача – на 100% валидна. Екипът – правилните хора - в нашия случай е изключително важно да са търсачи – да търсят развитие, възможности, предизвикателства – възможност да разширят собствените си граници, заедно с приноса им за бизнеса.

The Business Institute се роди с темата предприемачество, търсейки ниша в период, когато имаше много ограничени възможности за знание в тази област (за разлика от сега). В момента портфолиото е в пъти по-широко, работим с редица от най-големите компании в множество сектори. Но предприемачеството остава "тънка червена линия" в много от нашите продукти. Защото вярваме, че то е начин на мислене и действие, не просто професия.

- Какво е мястото на Академията за социално предприемачество и партньорството с Reach for Change в портфолиото на The Business Institute?

- Ние работим по различни проекти за корпоративна социална отговорност, един от които е "Иновация в действие" на Солвей Соди и Аурубис България. А работата с екипа на Reach for Change в Акселератора на "Промяната" беше много успешна и мотивираща. Всички тези фактори ни показаха, че можем да добавим стойност в развитието на социалното предприемачество в България като част от нашия бизнес модел. Точно като в призива на Майкъл Портьър.

[Агенция Стандарт](#)

✓ Шивашките фирми не се изплашиха от Brexit

Българските шивашки фирми не се изплашиха от желанието на Великобритания да напусне ЕС, или както доби популярност - Brexit. През последните години най-голям дял в износа ни за Великобритания имат именно продуктите на текстилната промишленост. През миналата година износът на текстил за Великобритания нараства, каза за "Стандарт" Радина Банкова, председател на Българската асоциация на производителите и износителите на облекло и текстил (БАПИОТ). Традиционно България изнася най-много дрехи и текстил към Германия, Франция, Италия, Гърция и след това Великобритания, обясни тя. Според нея след провеждането на референдума във Великобритания за излизане от ЕС, в краткосрочен план от 2-3 години нищо няма да се усети на пазара на облекло и текстил. Причината е, че това излизане от ЕС още не е станало юридически факт. "Това е единствено едно решение, което даже все още не е политическо, то е резултат на референдум. Независимо от това какво ще бъде решението на новия кабинет, има чисто юридически процедури, които няма да станат утре или вдругиден", каза Радина Банкова. По думите ѝ чисто технически не би следвало да има кой знае какви проблеми и последици, защото най-вероятно Великобритания, излизайки от ЕС, няма да излезе от търговските споразумения, защото няма да има никакъв смисъл. "Не очаквам никакви особени сътресения от гледна точка на търговския обмен, по-скоро - от гледна точка на покупателната способност на населението, заради девалвация на лирата. Но това пак е краткосрочно, защото след 2 години, ако приемем, че стане абсолютен факт излизането, или не стане, не знаем каква ще е ситуацията с покупателната способност. Не сме особено обезпокоени. Това е традиционен пазар, ако ние се откажем от него, което би било голяма глупост, ще дойде друг, няма да остане празно", обясни Радина Банкова.

Повечето работят основно за износ

Българските шивашки фирми работят основно за износ. Много малък е делът на вътрешния пазар. "За вътрешния пазар основно работят фирми, които имат собствени марки, фирми със собствени магазини, които вече са утвърдени име като модна къща на пазара", обясни Радина Банкова, председател на Българската асоциация на производителите и износителите на облекло и текстил (БАПИОТ). Има концентрация на родните шивашки фирми по райони, която съществува открай време. Най-активните фирми са в Русе и региона около Русе, Пловдив и региона около него, Кюстендил, Дупница, Гоце Делчев, около София и в самата столица, региона около Плевен, Ловеч, Севлиево, Габрово. В Хасково, Сливен, Нова Загора и Ямбол също има много фирми. По отношение на търсенето на дрехи Радина Банкова, коментира, че в момента ризите не са в голям възход като пазарен сегмент. "Дори напротив, имаме свръхпредлагане. Разбира се, има значение и дали става въпрос за премиум, среден или евтин клас. Като цяло се търсят всякакъв вид облекла. Но в момента, през лятото, се търси много летен трикотаж", каза Радина Банкова.

Според председателя на БАПИОТ, сред най-големите проблеми на бранша е липсата на обучена работна ръка и загиващите професионални гимназии. Така е навсякъде, не само в провинцията. "Професионални гимназии за обучение на кадри за текстилната индустрия и за индустрията облекло няма", заяви Банкова. Според нея голямата бюрократична утежненост на поддържането на документи, касаещи трудовите взаимоотношения и лицата, наети в предприятията, също е проблем. "Има предложение за електронно трудово досие, което сме издигнали, но заради летните отпуски, не е стигнало много напред. Това е предложение, което и други браншове са правили преди години", уточни Радина Банкова. Междувременно пазарът на ваканционни имоти по Южното ни Черноморие се раздвижи. Това се дължи на англичаните, които имат имоти в страната и в момента продават.

[Инвестор.БГ](#)

✓ Brentът отчете най-добрата си седмица от четири месеца

Цената на търгувания в Европа бенчмарк скочи с 5,74% през миналата седмица

Цените на петрола продължават плавния си възход и в понеделник, след като приключиха миналата седмица със стабилен ръст. Тази сутрин Brentът поскъна с 16 цента до 47,13 долара за барел, а лекият американски суров петрол добавя 18 цента до 44,67 долара за барел.

Петролът изпрати много успешна седмица, след като европейският бенчмарк – петролът от сорта Brent, поскъпа през миналата седмица с 2,70 долара, или 5,74%. Това е и най-силният ръст на цената от над четири месеца. На ICE Futures Exchange в Лондон в петък Brentът поскъпа с 1,15 долара, или 2,5% на дневна база, до 46,97 долара за барел.

В същото време американският лек суров петрол поскъпа през изминалата седмица с 2,69 долара, или 6,06% - най-сериозното седмично повишение на цената от април. В петък на New York Mercantile Exchange фючърсите върху лекия американски суров петрол с доставка през септември поскъпнаха с 2,3% на дневна база.

Американският бенчмарк поскъпа с 5% в четвъртък, след като инвеститорите се върнаха към пазара, за да покрият къси позиции, заради изказване на саудитския петролен министър Халид ал Фалих, че членовете на ОПЕК и страни, които не са членове, ще обсъдят евентуални действия за стабилизиране на цените на петрола по време на среща през следващия месец в Алжир. Фалих посочи, че ще бъдат дискутирани всички възможни варианти за стабилизиране на пазара.

Въпреки това пазарните участници останаха скептични, че срещата ще доведе до някакви конкретни действия за замразяване на добива. Опитът за съвместно замразяване на производствените нива по-рано през тази година се провали, след като Саудитска Арабия се отказа от мерките заради отказа на Иран да участва в инициативата.

Един друг индикатор за текущото възстановяване на американската добивна дейност все пак ограничи поскъпването на цените на петрола. Компанията за услуги в нефтената индустрия Baker Hughes обяви в петък, че платформите в САЩ са се увеличили с 15 до 396 броя през миналата седмица. Това е седмо поредно седмично повишение и 10-то за последните 11 седмици.